

[Strona Główna](#) > ... > [Twoje Prawa](#) > [Prawa Podstawowe](#) > Estonia

Sądy krajowe i inne organy pozasądowe

Autor treści:

Estonia

Estonia

Sądy krajowe

Sądy rejonowe, sądy administracyjne, sądy okręgowe i Sąd Najwyższy

Dane kontaktowe sądu i więcej informacji można znaleźć na [stronie internetowej](#) poświęconej estońskim sądom.

Sądy rejonowe rozpoznają sprawy cywilne, karne i sprawy o wykroczenia w pierwszej instancji. Apelację od wyroku sądu rejonowego składa się do sądu okręgowego. W Estonii działają cztery sądy rejonowe: Sąd Rejonowy w Harju, Sąd Rejonowy w Viru, Sąd Rejonowy w Tartu i Sąd Rejonowy w Pärnu.

Sądy administracyjne rozpoznają sprawy administracyjne w pierwszej instancji. Właściwość sądów administracyjnych, sposób wszczęcia postępowania przed sądem administracyjnym oraz przepisy postępowania administracyjnego określono w [kodeksie postępowania sądowoadministracyjnego](#). W Estonii działają dwa sądy okręgowe: Sąd Administracyjny w Tallinie oraz Sąd Administracyjny w Tartu.

Sądy okręgowe działające jako sądy drugiej instancji zajmują się kontrolą orzeczeń sądów rejonowych i sądów okręgowych w oparciu o apelacje lub inne środki zaskarżenia. Kontrola sądowa orzeczeń w sądach okręgowych odbywa się w sposób kolegialny, tzn. środki zaskarżenia rozpatruje sąd w składzie trzyosobowym. W Estonii działają dwa sądy okręgowe: Sąd Okręgowy w Tallinie oraz Sąd Okręgowy w Tartu.

Sądem najwyższej instancji w Estonii jest Sąd Najwyższy (Riigikohus) Zgodnie z estońską konstytucją Sąd Najwyższy pełni rolę sądu kasacyjnego i sądu konstytucyjnego. Zakres właściwości Sądu Najwyższego określono w [ustawie o sądach](#). Sąd Najwyższy odpowiada za:

- przeprowadzanie kontroli zgodności z konstytucją;
- rozpatrywanie skarg kasacyjnych;
- rozpoznawanie wniosków o ponowne zbadanie orzeczenia;
- wykonywanie innych zadań wynikających z obowiązujących przepisów.

Skargę kasacyjną może złożyć do Sądu Najwyższego strona, która jest niezadowolona z orzeczenia sądu niższej instancji. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną, jeżeli jej uzasadnienie wskazuje, że sąd niższej instancji błędnie zastosował przepis prawa materialnego lub poważnie naruszył przepis proceduralny, co potencjalnie mogło doprowadzić do wydania niewłaściwego orzeczenia.

Ktokolwiek uważa, że podmiot prawa publicznego (państwo lub instytucje samorządowe na szczeblu lokalnym) naruszył jego prawa lub ograniczył jego wolności poprzez akt administracyjny lub czynność administracyjną, może wnieść skargę do sądu administracyjnego. Spory dotyczące reformy prawa własności oraz reform gruntowych, usług publicznych, administracji podatkowej, obywatelstwa i spraw dotyczących migracji, jak również zamówień publicznych, własności państwowej, budownictwa i planowania przestrzennego oraz odpowiedzialności państwa rozpoznają sądy okręgowe.

Sprawy dotyczące naruszeń prawa w stosunkach cywilnoprawnych, takie jak spory wynikające z umów, sprawy rodzinne, spory z zakresu prawa spadkowego lub rzeczowego, sprawy dotyczące działalności przedsiębiorstw i organizacji nienastawionych na zysk oraz zarządzania nimi, jak również spory z zakresu własności intelektualnej i

sprawy upadłościowe oraz kwestie związane z prawem pracy można kierować do sądu rejonowego.

Krajowe instytucje praw człowieka

Od 1 stycznia 2019 r. do zadań Kanclerza Sprawiedliwości należy ochrona i propagowanie praw człowieka, zgodnie z rezolucją Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 48/134 z dnia 20 grudnia 1993 r., zatytułowaną „Krajowe instytucje praw człowieka”. Takie krajowe instytucje mogą wnioskować o formalną akredytację międzynarodową. Kanclerz Sprawiedliwości złożył oficjalny wniosek o wszczęcie procedury akredytacji, ale na dzień 30 września 2020 r. procedura była nadal w toku.

Rzecznik praw obywatelskich

Rolę rzecznika praw obywatelskich pełni Kanclerz Sprawiedliwości.

Biuro [Kanclerza Sprawiedliwości](#): Kohtu 8, 15193 Tallin, Estonia

Kanclerz Sprawiedliwości pełni rolę rzecznika praw obywatelskich, strażnika konstytucyjności i legalności aktów ustawodawczych oraz rzecznika praw dziecka.

Sprawując mandat rzecznika praw obywatelskich, Kanclerz Sprawiedliwości monitoruje działalność organów wykonujących obowiązki publiczne oraz sprawdza, czy organy państwowe przestrzegają podstawowych praw i wolności człowieka oraz postępują zgodnie z dobrą praktyką administracyjną. Kanclerz Sprawiedliwości bada:

- działalność instytucji i organów państwa;
- działalność instytucji i organów samorządowych;
- działalność instytucji i organów podmiotów prawa publicznego lub podmiotów prywatnych wykonujących funkcje publiczne.

Każdy ma prawo wystąpić do Kanclerza Sprawiedliwości z wnioskiem o zbadanie działalności organów wykonujących funkcje publiczne.

Jeżeli Kanclerz Sprawiedliwości uzna, że działalność organu wykonującego funkcje publiczne jest niezgodna z prawem, wysyła do tego organu opinię wskazującą naruszenie prawa, oraz, jeżeli konieczne, wydaje zalecenie co do sposobu postępowania zgodnie z prawem i dobrą praktyką administracyjną lub przedstawia propozycję usunięcia naruszenia prawa. W obu przypadkach przed wydaniem opinii Kanclerz ocenia, czy organ postąpił zgodnie z prawem oraz czy komunikacja z daną osobą przebiegała zgodnie z dobrą praktyką administracyjną. W treści opinii Kanclerz Sprawiedliwości może wyrazić krytykę, przedstawić swój pogląd bądź zamieścić konkretne zalecenia dotyczące usunięcia naruszenia.

Kanclerz Sprawiedliwości

Biuro [Kanclerza Sprawiedliwości](#): Kohtu 8, 15193 Tallin, Estonia

Każdy ma prawo wystąpić do Kanclerza Sprawiedliwości z wnioskiem o zbadanie zgodności ustawy lub innego aktu prawnego z konstytucją bądź innymi ustawami. Kanclerz Sprawiedliwości bada zgodność aktów prawnych uchwalonych przez organy ustawodawcze i wykonawcze oraz samorządy lokalne z konstytucją i innymi ustawami.

Kanclerz Sprawiedliwości bada:

- zgodność ustaw z konstytucją;
- zgodność rozporządzeń rządu z konstytucją i innymi ustawami;
- zgodność rozporządzeń ministerialnych z konstytucją i innymi ustawami;
- zgodność uchwał rad samorządów lokalnych oraz władz gminnych i miejskich z konstytucją i innymi ustawami;
- legalność aktów ustawodawczych przyjętych przez podmioty prawa publicznego.

Jeżeli Kanclerz Sprawiedliwości uzna dany akt prawny za niezgodny z konstytucją lub innymi ustawami:

- składa do organu, który uchwalił dany akt, wniosek w sprawie dostosowania tego aktu do przepisów konstytucji lub innej ustawy w ciągu 20 dni.
Jeżeli organ zignoruje wniosek, Kanclerz Sprawiedliwości występuje z wnioskiem do Sądu Najwyższego o stwierdzenie nieważności danego aktu prawnego.
- może złożyć sprawozdanie do Sądu Najwyższego, zwracając w nim uwagę na problemy dotyczące danego aktu.

Wyspecjalizowane organy ds. ochrony praw człowieka

Rzecznik praw dziecka (funkcja sprawowana przez Kanclerza Sprawiedliwości).

Kanclerz Sprawiedliwości wykonuje obowiązki związane z ochroną i propagowaniem praw dziecka na podstawie art. 4 Konwencji o prawach dziecka.

Biuro Kanclerza Sprawiedliwości: *Kohtu 8, 15193 Tallin, Estonia*

Do obowiązków doradców w Departamencie Praw Dzieci i Młodzieży należy przede wszystkim:

- rozpatrywanie wniosków dotyczących praw dziecka w sprawach obejmujących badanie zgodności z konstytucją oraz w sprawach z udziałem rzecznika;
- przygotowywanie i odbywanie wizytacji w instytucjach zajmujących się opieką nad dziećmi;
- przygotowywanie wniosków i opinii w sprawach z zakresu badania zgodności z konstytucją;
- upowszechnianie wiedzy o prawach dziecka oraz postanowieniach Konwencji ONZ o prawach dziecka, pogłębianie świadomości oraz szkolenia w zakresie praw dzieci;
- prowadzenie badań i analiz zagadnień związanych z propagowaniem i ochroną praw dziecka;
- budowanie współpracy między organizacjami ds. dzieci i młodzieży, organizacjami obywatelskimi, organizacjami pozarządowymi, organizacjami zawodowymi oraz instytucjami naukowymi i organami państwa.

Ponadto Kanclerz Sprawiedliwości:

- rozstrzyga spory dotyczące dyskryminacji między podmiotami prywatnymi na podstawie konstytucji i innych ustaw;
- jest krajowym organem zapobiegawczym określonym w art. 3 Protokołu fakultatywnego do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, nieludzkiego lub poniżającego traktowania albo karanie;
- monitoruje poszanowanie podstawowych praw i wolności przez organy państwa wykonania przy organizacji gromadzenia, przetwarzania i wykorzystywania danych osobowych i związanych z nimi informacji oraz nadzoru nad nimi w sposób niejawni;
- wykonuje zadania związane z propagowaniem i monitorowaniem wprowadzania w życie Konwencji o prawach osób niepełnosprawnych, zgodnie z jej art. 33 ust. 2.

Organ ds. równości

Komisarz ds. Równouprawnienia Płci i Równego Traktowania, *Roosikrantsi 8b, 10119 Tallinn, Estonia*

Komisarz ds. Równouprawnienia Płci i Równego Traktowania jest niezależnym i bezstronnym specjalistą działającym na podstawie ustawy o równouprawnieniu płci oraz ustawy o równym traktowaniu. Rola Komisarza polega na monitorowaniu przestrzegania wymogów określonych w obu ustawach. Komisarz udziela porad i pomocy osobom w sporach związanych z dyskryminacją oraz wydaje fachowe opinie w kwestiach dotyczących dyskryminacji.

Komisarz ds. Równouprawnienia Płci i Równego Traktowania:

- przyjmuje wnioski i wydaje opinie w przypadkach dyskryminacji;
- analizuje wpływ ustawodawstwa na sytuację kobiet i mężczyzn oraz osób należących do grup mniejszości w społeczeństwie;

- kieruje propozycje zmian w ustawodawstwie do rządu oraz organów rządowych i samorządów lokalnych;
- udziela porad i informacji rządowi, organom rządowym i samorządowym w kwestiach dotyczących wykonywania ustawy o równouprawnieniu płci oraz ustawy o równym traktowaniu;
- przyjmuje środki promujące równouprawnienie płci oraz równe traktowanie kobiet i mężczyzn.

Komisarz wydaje opinie przeznaczone dla ofiar dyskryminacji oraz osób mających uzasadniony interes w monitorowaniu przestrzegania wymogów dotyczących równego traktowania. Celem tych opinii jest przedstawienie analizy, która na gruncie unormowań ustawy o równouprawnieniu płci, ustawy o równym traktowaniu, umów międzynarodowych, których stroną jest Republika Estonii oraz innych aktów prawnych umożliwia ocenę, czy w danym stosunku prawnym doszło do naruszenia zasady równego traktowania.

Aby uzyskać opinię, należy wystąpić do Komisarza z wnioskiem zawierającym opis okoliczności faktycznych wskazujących, że doszło do przejawu dyskryminacji. Na potrzeby wydania opinii Komisarz ma prawo pozyskiwać informacje konieczne do ustalenia okoliczności faktycznych związanych z danym przejawem dyskryminacji od wszystkich osób, które mogą je posiadać, oraz może żądać przedłożenia pisemnych wyjaśnień dotyczących okoliczności faktycznych związanych z zarzucanym przejawem dyskryminacji i przedłożenia dokumentów lub ich kopii w terminie wyznaczonym przez Komisarza.

Organ ds. ochrony danych

[Inspektorat ds. Ochrony Danych, Tatari 39, 10134 Tallinn, Estonia](#)

Inspektorat ds. Ochrony Danych stoi na straży następujących praw konstytucyjnych:

- prawa do informacji o działalności organów publicznych;
- prawa do prywatności i ochrony danych osobowych;
- prawa dostępu osób do ich własnych danych.

W przypadku naruszenia praw osoby w związku z przetwarzaniem danych osobowych lub udzieleniem dostępu do informacji publicznej może ona zwrócić się do inspektoratu ochrony danych.

Inspektorat ochrony danych musi zostać poinformowany o naruszeniu wymogów dotyczących przetwarzania danych osobowych w danym przedsiębiorstwie lub organie. Nie jest to jednak konieczne, jeżeli naruszenie prawdopodobnie nie stanowi zagrożenia dla praw i wolności osób fizycznych. Inspektorat ochrony danych musi również otrzymać dane kontaktowe inspektora ochrony danych w danym przedsiębiorstwie lub organie.

Najłatwiejszym sposobem skontaktowania się z inspektoratem ochrony danych jest strona internetowa <https://www.aki.ee/en/contacts>.

Inne wyspecjalizowane organy

Nie istnieją żadne inne wyspecjalizowane organy.

Inne

[Estońska Izba Adwokacka, Räväla pst 3, 10143 Tallinn, Estonia](#)

Estońska Izba Adwokacka zrzesza estońskich adwokatów, których główna działalność polega na świadczeniu usług w zakresie porad prawnych na rzecz obywateli. Estońska Izba Adwokacka jest organizacją zawodową o charakterze samorządowym ustanowioną 14 czerwca 1919 r. i organizującą świadczenie usług prawnych w interesie prywatnym oraz publicznym. Do zadań Estońskiej Izby Adwokackiej należy koordynacja rozwoju zawodowego adwokatów, stosunki z prawnikami, organami państwa oraz licznymi organizacjami krajowymi i zagranicznymi, jak również czynne uczestnictwo w opracowywaniu projektów legislacyjnych. Izba koordynuje również sprawowanie funkcji publiczno-prywatnej przez adwokatów – podejmowanie obrony i reprezentacji w sprawach cywilnych i karnych za opłatą dokonywaną z budżetu państwa.

Co do zasady, aby uzyskać państwową pomoc prawną, należy złożyć odpowiedni [wniosek](#). Wnioski o przyznanie państwowej pomocy prawnej z reguły składa się do sądu. Wniosek o przyznanie państwowej pomocy prawnej zostaje przekazany organowi ścigania lub prokuraturze jeżeli wnioskodawca jest podejrzanym w sprawie karnej,

w której udział adwokata nie jest obowiązkowy.

Wniosek o przyznanie państwowej pomocy prawnej należy złożyć w języku estońskim. Dopuszczalne jest również złożenie wniosku w języku angielskim, jeżeli wnioskodawca jest osobą fizyczną zamieszkującą w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, obywatelem innego państwa członkowskiego UE lub osobą prawną posiadającą siedzibę w innym państwie członkowskim.

Na wniosek organu ścigania, prokuratury lub sądu Estońska Izba Adwokacka wyznacza adwokata, który udziela państwowej pomocy prawnej. Zasadniczo wnioskodawcy nie przysługuje prawo wyboru adwokata, który będzie mu udzielał państwowej pomocy prawnej. Wnioskodawca może jednak wystąpić o udzielenie państwowej pomocy prawnej przez wskazanego adwokata, jeżeli adwokat ten wyraził zgodę na udzielenie państwowej pomocy prawnej na rzecz wnioskodawcy. Wówczas w treści wniosku należy wskazać imię i nazwisko adwokata, który wyraził zgodę na udzielenie państwowej pomocy prawnej.

W postępowaniach, w których udział adwokata jest wymagany prawem, nie trzeba podejmować żadnych czynności, aby otrzymać państwową pomoc prawną (chyba że samodzielnie zatrudnia się adwokata). Funkcjonariusz publiczny prowadzący postępowanie ma obowiązek zadbania o wyznaczenie adwokata dla danej osoby bez konieczności składania przez nią wniosku.

■ Ostatnia aktualizacja: 22/12/2021

Za wersję tej strony w języku danego kraju odpowiada właściwe państwo członkowskie. Tłumaczenie zostało wykonane przez służby Komisji Europejskiej. Jeżeli właściwy organ krajowy wprowadził jakieś zmiany w wersji oryginalnej, mogły one jeszcze nie zostać uwzględnione w tłumaczeniu. Komisja Europejska nie przyjmuje żadnej odpowiedzialności w odniesieniu do danych lub informacji, które niniejszy dokument zawiera, lub do których się odnosi. Informacje na temat przepisów dotyczących praw autorskich, które obowiązują w państwie członkowskim odpowiedzialnym za niniejszą stronę, znajdują się w informacji prawnej.